

AKROPOLITÁN

Filozofie pro **život** – č. 84 – 25. srpna 2016

**„Mně stačí mystérium věčnosti života
a vědomí nebo tušení,
že veškeré bytí má stavbu až zázračnou,
a pokorné usilování o to, abych pochopil
třeba jen nepatrnou část oné rozumnosti,
která se vyjevuje v Přírodě.“**

Albert Einstein

**SYMBOLY:
SMARAGD**

**EXPANZE
BUDDHISMU
V ČÍNĚ**

n@ – BULLETIN

Filozofie pro život – č. 84 – 25. srpna 2016

Pokud je filozofie praktická, je formativní a pomáhá nám poznat a zlepšit sebe sama. Být filozofem je způsob života, který je spojen s nejušlechtlejšími cíli lidstva.

Praktické uskutečňování lidských hodnot vytváří model aktivní kultury, která využívá kvality každého člověka, rozšiřuje mentální obzor a otevírá se všem projevům ducha.

Dobrovolnictví je přirozeným projevem ducha jednoty se životem a lidstvem a projevuje se v praxi hodnotami, jako je obětavost, závazek a hledání společného dobra.

BRNO

www.akropolis.cz/brno

HRADEC KRÁLOVÉ

www.akropolis.cz/hradec

LIBEREC

www.akropolis.cz/liberec

OLOMOUC

www.akropolis.cz/olomouc

OSTRAVA

www.akropolis.cz/ostrava

PARDUBICE

www.akropolis.cz/pardubice

PLZEŇ

www.akropolis.cz/plzen

PRAHA

www.akropolis.cz/praha

ÚSTÍ NAD LABEM

www.akropolis.cz/usti

ZLÍN

www.akropolis.cz/zlin

www.akropolis.cz

Milí čtenáři,

přiblížil se začátek nového školního roku, jenž nám nabízí nové příležitosti, jak obohatit svoji duši prostřednictvím mnoha zajímavých přednášek a kurzů. Zahajující přednáška bude věnována významnému lékaři a důležité osobnosti moderní psychologie C. G. Jungovi. Zaujal mě jeho výrok, který říká, že *lidé potřebují slyšet pravdu, která po nich nesklouzne jako voda, nýbrž člověka uchopí a pronikne až do morku kostí.*

Život nám neustále předkládá mnohé pravdy, jejichž existenci jsme někdy ochotni připustit, ale občas se tváříme, jako by se nás vůbec netýkaly. Pravdy objasňující nutnost poznání sebe sama nás učí, že není možné jednat stále stejným způsobem, ale že je nezbytné vytrvale stoupat po spirále Života směrem k Moudrosti. Jinak řečeno, více a více projevovat v našem jednání Lásku k Moudrosti. Nemusíme se obávat, že bychom na „výstup“ byli sami, právě naopak. Filozofie se ráda stane naší věrnou průvodkyní, jež nás nikdy neopustí, pokud my sami neopustíme ji. Neobávejme se prožívat hluboké pravdy, které nám Filozofie odhaluje, neboť v každé z nich je semínko, jež čeká na své probuzení, aby se stalo součástí nás samých.

Eva Bímová

PODOBENSTVÍ

Každá rostlina nám vypráví něco ze své historie, ze svého způsobu existence, od té nejmenší a nenápadné ve svém projevu, jež je skrytá mezi kameny nebo schovaná ve skalní puklině, po vznešený strom s větvemi plnými listů a plodů. Je třeba umět s nimi mluvit: strom nám bude vyprávět o svém smyslu pro povinnost a o své radosti z přizpůsobování se ročním obdobím, neboť zjistil, že život pokračuje bez ohledu na změny. Rostlinka nás učí vytrvalosti při naplňování svého osudu právě tam, kde má za úkol se projevit. Ani strom, ani malinký keř se nepřestávají upínat k zemi a současně vzpínat k nebi.

S ÚSMĚVEM JDE VŠECHNO LÉPE...

V tomto letním čísle přinášíme několik cestovatelských vtípů:

V Alpách požádá turista horského vůdce, aby ho zavedl na vrchol Matterhornu.

Nezlobte se, ale já už to několik let nedělám. A proč?

Špatně jsem snášel tu samotu při sestupu.

Známý cestovatel vypráví, jak se plavil po Nilu, když tu náhle začala do jeho lodi proudit voda.

Ó, vydechla jedna posluchačka, vždyť jste se mohl utopit!

Vůbec ne, madam. Krokodýli by to jistě nenechali dojít tak daleko.

V hotelovém pokoji zazvoní telefon. Host zvedne sluchátko a mumlá rozespalým hlasem:

Haló?

Na druhém konci drátu se ozve: *Dobrý den, vy jste si objednal buzení na sedm třicet?*

Ano, to jsem byl já.

No tak šup šup, už je devět!

Cestovatel se ptá uprostřed džungle náčelníka domorodců:

A co misionáři?

Copak ti! Ti jsou u nás pečení vaření!

SYMBOLY: SMARAGD

Smaragd je kámen v barvě zeleného světla, které mu současně dává esoterický význam a regenerační sílu.

Ve Střední Americe byl tento kámen spojován s deštěm a krví a se všemi symboly lunárního cyklu. Byl také považován za symbol plodnosti. Aztékové například spojovali smaragd s ptákem quetzalem, který je symbolem jarní renovace. Kámen byl takto spojen s východem a se vším, co souviselo s uctíváním Quetzalcoatla.

Blahodárny účinek smaragdu byl rozpoznán také v Evropě, kde mu byla připisována schopnost usnadňovat porod.

Alchymisté považovali smaragd za Hermův kámen pro jeho schopnost pronikat temnotou. Od tohoto kamene bylo odvozeno i jméno Smaragdové desky připisované Apollóniovi z Tyany, která obsahovala tajemství počátku Bytí a Nauku o příčinách všech věcí. Hermetická tradice dále uvádí, že smaragd spadl Luciferovi z čela při jeho pádu do hmoty.

Ve středověkých legendách se vypráví, že smaragd položený na jazyku umožňoval vyvolat zlé duchy a komunikovat s nimi. Kromě toho byl také považován za kámen umožňující léčit některé nemoci, především ty, které souvisejí se zrakem.

Smaragd byl všeobecně považován za nejsilnější talisman, protože se jedná o mystický kámen, z čehož vyplývá nebezpečí pro ty, kteří ignorují jeho sílu.

V apokalypse sv. Jana se bůh zjevuje obklopen duhou, která byla „na pohled podobná smaragdu“.

Také grál je vyřezaný z ohromného smaragdu.

Jako kámen okultního poznání se smaragd podílí, stejně jako všechny symbolické předměty, na příznivých i nepříznivých či na blahodárných i škodlivých aspektech.

Křesťanská tradice popisovala rozdíl mezi vlastnostmi spojenými s Nebem a s Podsvětím, s Dobrem a Zlem; a modř safíru je zde protikladem zeleni smaragdu.

Nicméně smaragd je také klenotem papeže. Do období křesťanského středověku přetrvávaly jisté prvky egyptské a etruské víry (např. že kámen umístěný na jazyku umožňuje člověku komunikovat se zlými duchy). Takto byl smaragd klenotem jasnozřivosti.

Ve starověkém Římě byl připisován Venuši a v Indii se věřilo, že přináší nesmrtelnost.

Smaragd je vyjádřením cyklické obnovy, a proto vyjadřuje pozitivní sílu Země, manifestovaného života a evoluce.

Věděli jste, že...

...skutečnost, že nový školní rok začíná v září, je pravděpodobně pozůstatkem velice starých tradic? Měsíc srpen považovaly některé kultury za poslední měsíc roku, protože se během něj sklízela úroda, a byl tak v kalendáři důležitým zlomem.

...ze stejného důvodu připadaly na srpen u mnoha kultur významné svátky. Keltové například na začátku srpna oslavovali svátek Lughnasad zasvěcený bohu Lughovi, jehož jméno znamená „Zářící“ a jenž byl bohem moudrosti, patronem umění, řemesel i válečníků. Svátek byl spojen i s bohyní úrody, trval několik dní a lidé během nich měli odložit veškeré spory i negativní emoce.

Slované v podobném termínu slavili svátek žní, během něhož děkovali bohům za úrodu i za ochranu, kterou jim poskytnou v následujícím roce. Zvláštní úlohu při obřadech konaných během tohoto svátku sehrál poslední sklizený snop obilí: v některých oblastech se zaorával do polí, jinde se s ním krmil dobytek, někde se z něj vázaly figury v podobě

lidských postav. Ve všech případech se jednalo o snahu zajistit si dobrou úrodu a hojnost v dalším roce.

I Řekové slavili v srpnu svátky zasvěcené bohyni úrody. Jméno bohyně i přesné datum a průběh svátku se lišily podle jednotlivých obcí, cíl byl ale vždy stejný, podobně jako u Keltů a Slovanů: poděkovat za úrodu a zajistit si dostatek jídla na další období.

...s pozůstatky těchto letních slavností se můžeme setkat i dnes. Na mnoha místech v České republice se dodnes slaví dožínky, které přímo vycházejí ze starobylých svátků, a zachovalo se v nich mnoho prvků zejména ze slovanských tradic (zmíněné vázání posledního snopu, slavnostní průvody od sklizeného pole, tanec a další). Ve většině případů se už jedná spíše o turistickou atrakci, ale třeba nám i to pomůže vzpomenout si, že navzdory tomu, že většina z nás žije ve městech a zemědělské práce se nás nijak netýkají, nadále zůstáváme součástí přírody a její cykly na nás mají vliv.

EXPANZE BUDDHISMU V ČÍNĚ

Před více než stoletím Helena Petrovna Blavatská moudře doporučovala, abychom pro výklad každého náboženského jevu používali tři klíče: historický, mytický a mystický.

Je snadné odvodit, že v prvním převládou, jakkoli jsou vzácné, historické prvky, tedy ty, které jsou přesně zařazeny v čase a prostoru a jsou potvrzené svědectvími z tohoto období, která se zachovala nebo byla reprodukována s co největší možnou zárukou pravdivosti. To vyžaduje různé zdroje pro srovnání, dokud si nejsme jisti, že dané prameny pocházejí od více autorů, a že se nejedná o různé verze jedné zprávy, rozmnožené opisovači. Ani u jednoho z náboženských Učitelů, kromě Mohameda, tyto prvky neexistují nebo jsou přinejmenším vzácné.

Druhý klíč, mytický, přebírá starověké tradiční elementy, obnovuje je a oživuje. Některé z nich jsou společné všem náboženským formám, jako je neposkrvněné početí Vyvoleného, „nadopřirozené“ úkazy, které se přisuzují Avatárovi, zmizení jeho těla po smrti a další. Staré lunární, solární, hvězdné, telurické a psychopompické mýty znovu silně rozkvétají a opět jsou s nimi seznámeny miliony lidí.

Třetí klíč se vztahuje k tomu výlučně mystickému, devočnímu a náboženskému, kde se vzájemně mísí určitá náboženská učení s morálními formami, zvyky a tabu. Je také nezbytnou obnovou pro zestárlé národy, jimž zůstaly pouze formy nebo vnější „skořápky“ a které se dožadují nových bojů a prožitků, na začátku často přemrštěně, což po úpadku náboženství vede k pronásledování a sektářství.

V tomto článku jsme nuceni kombinovat všechny tyto klíče, abychom zdůraznili

poměrně pozdní expanzi buddhismu v Číně, kde kupodivu zapustil kořeny s větší silou než v původním lůně, odkud tato náboženská forma vyzařovala, tedy v Indii. Oproti křesťanství, které se rozšířilo na západ, buddhismus se vydal směrem k východu.

Na počátku se zdálo, že buddhismus nebude v Indii dobře přijat; byl zde obviňován z ničení rodin a různé formy bráhmánismu, šivaismu aj. odmítaly tento „stoický“ způsob přístupu k náboženství, upírající důležitost tradičním ceremoniím. Neexistují historické doklady o tom, že buddhismus nejdříve zapustil kořeny v lidovějších vrstvách, jak to tvrdí někteří odborníci, nýbrž naopak se ujal v jistých aristokratických kruzích. Je prakticky nemožné, aby hinduistický národ pátého a čtvrtého století př. n. l., zaujatý svými rutinními úkoly, věnoval velkou pozornost mystické formě s hlubokou filozofií, obtížnou pro porozumění a s esoterickými doplňky, jež se opírala o Budhické náboženství neboli Náboženství Světla, existující již u prvních Árijů, kteří sestoupili z hor „střechy světa“.

Do doby Ašóky Čandragupty (273–232 př. n. l.), Řeky nazývaného Sandrakotos, který byl v buddhismu tím, čím byl Konstantin pro křesťanství, toto náboženství nebylo dost silné na to, aby se rozšířilo po Indii, a tím méně se mohlo šířit za její hranice. Jeho vnuk byl nazýván Dharmášóka, „Dobrý Zákon“, (234–198 př. n. l.) a pokračoval v jeho díle. Je prokázáno, že v tomto období buddhističtí poutníci dorazili až do Alexandrie a pronikli také do Tibetu, Nepálu, Číny a přilehlých poloostrovů a ostrovů... Ale v místě svého zrození začal buddhismus upadat, až byl nakonec poslední král z impéria Ašóků roku 185 př. n. l. svržen Pušjamitrou, zakladatelem dynastie Šunga, a Indie se vrátila ke starým předbuddhistickým tradicím.

Ale vyslanci, kteří odešli do Číny, a z nichž většina zřejmě sledovala poměrně snadnou Hedvábnou stezku, se kolem třetího století př. n. l. usadili v zemi, která byla rozdělena na království a knížectví jako téměř po celou dobu své historie. Zde se setkali s blízkými prvky pocházejícími z náboženství Tao, které zanechal Lao-c', a s jinými, které byly protikladné, jako konfucianismus a mnohé formy místních kultů. Kronikáři dynastie Han vyprávějí, že ve třetím století př. n. l. cizinci z údolí Gangy vzývali Futóa (Buddhu) a že dělali jeho sošky ze zlata. Kniha Po-Tsé-Lum tvrdí, že v Číně měli knihy o Buddhovi v době Š'-chuang-tiho (246–209 př. n. l.), které se ztratily při požáru založeném samotným císařem, který chtěl, aby „historie začínala s ním“, což nedoporučujeme brát doslova.

Fa-sien vypráví, že při jedné příležitosti chtělo osmnáct buddhistických mnichů císaře Š'-chuang-tiho obrátit na svou víru. Císař je porazil svou výjimečnou dialektikou a nechal je uvrhnout do kobky. Buddhisté budou později vyprávět, že tito mnichové unikli ze svého vězení s pomocí magie.

Podle čínské tradice buddhismus pronikal do Číny později, kolem roku 61 našeho letopočtu, v důsledku prorockého snu císaře Ming-tiho, který v něm spatřil „muže ze zlata, který zářil jako Slunce“. Jeho rádce Fu-jin mu vyložil sen v tom smyslu, že Nebe vyzývá císaře, aby uctíval nového Boha, který přichází ze západu. Císař neprodleně vyslal velké poselstvo za západní hranici a osmnáct z jeho poselů dorazilo do Magadhsku, jižně od Gangy, kde shromáždili a kompilovali četná buddhistická díla. V roce 67 se vrátili a doprovázeli je dva moudří bráhmani, kteří přestoupili k buddhismu: Dharmaratna a Kášjapamátanga. Když dorazili do hlavního města Luoyangu, doprovázelo je mnoho bonzů, buddhistických mnichů, a císař je přijal s velkou slávou. Na tomto místě bude později postaven Bai-Ma neboli Chrám bílého koně na památku zvířete, které na svém hřbetě přineslo texty súter.

Mezi přinesenými knihami byl Život Šakjamuniho v pěti svazcích a také vynikající souhrn učení nazvaný Súra ve 42 částech,

který byl střežen ve „čtrnácté kamenné truhle císařské knihovny“.

V Číně Buddha získává jména jako Shi-chiá-Mu-ni-Foh-yeh a Cha-Men, která vypovídají o jeho magických schopnostech. Ming-ti je „čínským Ašókou“ a přináší buddhismus do všech míst, kam je to možné. Tak, jako to činil Konstantin s křesťanstvím na Západě, spíše jej přikazuje, než doporučuje. Pouta s dalekým Středomořím se stávají pevnějšími a probíhá výměna zboží, která existovala již za Alexandra a krále Póra v Indii. Typickými symboly Blaženého jsou Svastika, Kolo, Lotos a Prázdný Trůn. Toto vše nachází své vyjádření v umění ve spojení s řecko-helénistickými prvky; vznikají úžasné výtvořiny, jaké nacházíme v umění baktrijském nebo guptovském, v nichž se Buddha často sjednocuje s Heliem a Apollonem a mívá na sobě peplos podle řeckého způsobu. V Číně se toto pronikání a výměna neprojevují stejným způsobem, tedy v umění, nýbrž v mnoha jiných aspektech. Lze říci, že buddhismus nedobyl Čínu, nýbrž tato velká země jej přetvořila ve formu čínského náboženství s mnoha dalšími vlivy. Nádherné etické pojednání Dhammapadam bylo přeloženo do čínštiny a rychle se rozšířilo. Bylo zkompileováno velké množství podobností, která inspirovala badatele z počátku dvacátého století, aby je pojmenovali Evangelium Buddhy, ačkoli toto

jako takové nikdy neexistovalo, neboť doktrína Siddhárthy se zakládá na vlastním vykoupení spálením negativní karmy, a nikoli na spáse, která závisí na nějakém zprostředkovateli.

S pádem dynastie Han utrpěl buddhismus těžkou ránu, neboť přestal být oficiálním náboženstvím a musel soupeřit s ostatními formami víry. Buddhismus, který byl rozdělen na hínajánu (malý vůz) a mahájánu (velký vůz), upevnil tuto poslední formu silně prostoupenou magií na severu a v Nankingu, kde v roce 245 dynastie Wu zakládá velký chrám-klášter vedený mágem Tché-Kiengem, překladatelem četných velmi starých esoterických knih do čínštiny.

Ale doba věhlasu buddhismu v Číně už minula. Národ se přimknul k přesněji vymezeným a jednodušším etickým postojům, a buddhismus nadále pěstovala pouze aristokracie, dokud i v jejích řadách staří vyznavači Lao-c' nedali přednost spojení s konfucianisty, aby zastavili vítězný buddhismus. Historické změny, které nás přivádějí ke smrti Velkého Chána v roce 316, zachrání buddhismus ve světle velkého eklekticismu, který tito „barbaři“ vtiskli Číně, překračující nejen hmotné zdi, nýbrž také hradby zvyků a tisíciletých kultů. Čtvrté století uvidí vzkříšení buddhismu. Z Tibetu pronikl kult Avalókitéšvary a Kuan-jin v buddhistické formě díky podivuhodným mágům, kteří provedli mnoho zázraků, jako

byl ten, kdy nechali mezi rukama císaře vyrůst pro jeho pobavení modré lotosy.

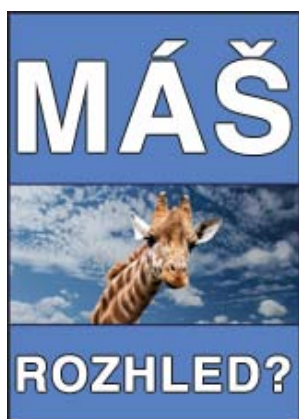
V pátém století bylo za účasti osmi set překladatelů zkompileováno více než tři sta buddhistických knih. Mezi těmito díly se nachází Lotosová sůtra, nejdůležitější pojednání Mahájány. Rozkvétá gandhárské umění a styl gupta. V Luoyangu, hlavním městě Severu, se tyčí kolosální socha Buddy, vysoká třicet metrů, vyrobená z padesáti tun bronzu a šesti tun čistého zlata. V Číně působí na třináct tisíc velkých chrámů.

V sedmém století je síla, již dosáhl buddhismus v Číně, taková, že se odtud vrací do Indie a získává stoupence po celé Asii. Ale v osmém století Indii zaplaví islám, a brzy nato zaklepe, i když s malým úspěchem, také na dveře Číny, stejně jako křesťanští nestoriáni.

Buddhismus v Číně díky své zvláštní podobě zůstal silný až do dynastie Ming. S mandžuskou dynastií zeslábl, nejen kvůli vnitřním rozporům, ale také vzhledem k chaotickému úpadku Číny, která přežívala jako prehistorický živočich, ohrožena novými silami ze západu. Vyhlášení republiky v roce 1912 a navíc ještě nastolení komunismu způsobily, že v Číně ubývá přívrženců buddhismu a znovu se objevují formy konfucianismu, mnohem vhodnější pro obtížný historický okamžik. Zvláštní forma čínského buddhismu však silně zapůsobila na západního člověka, zvláště na vzdělanější vrstvy, a dnes se mu připisují zásluhy za záchranu mnoha náboženských prvků, které by byly neodpuštělně ztraceny, pokud by nikdy neopustily Indii.

Čínské texty mají velmi zvláštní krásu. Podobenství a sebrané příběhy jsou pramenem přirozené a hluboké moudrosti, neboť se jedná o jednu z mála náboženských forem, která si uchovala svěžest svých počátků a slučuje v sobě dosud viditelné kořeny tisíciletého filozofického esoterismu.

Prof. Jorge A. Livraga
Zakladatel Mezinárodní organizace
Nová Akropolis

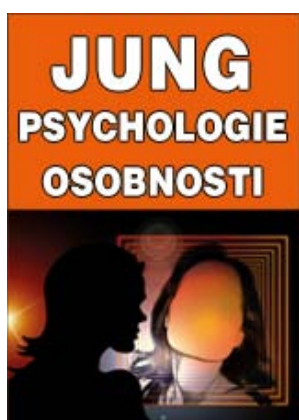

KURZ SROVNÁVACÍ FILOZOFIE A PSYCHOLOGIE VÝCHODU A ZÁPADU

Zajímají vás záhady života, člověka a světa? Chcete být více pánem sebe sama a méně závislími na vnějších okolnostech? Inspirujte se osobnostmi, které již touto cestou kráčely a zanechaly nám cenné rady a praktické příklady. V průběhu třinácti přednášek se seznámíte se třemi tematickými celky, jež pojednávají o důležitých aspektech lidské existence:

1. etické otázky jednotlivce: pevné hodnoty vytvářející vnitřní sílu osobnosti
2. hledání spravedlnosti ve společnosti, soužití mezi lidmi
3. význam dějin pro pochopení současnosti: jak žít dnes a aktivně vytvářet budoucnost

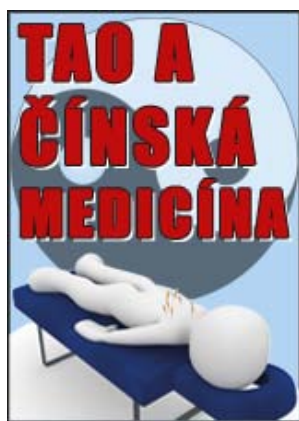
Součástí kurzu jsou cvičení rozvíjející důležité schopnosti člověka: pozornost, koncentraci, paměť, imaginaci, kontrolu emocí, vůli atd.

JUNG, PSYCHOLOGIE OSOBNOSTI

Přednáška

Carl Gustav Jung je jednou z nejvýraznějších osobností moderní psychologie. Poté, co si uvědomil ohraničení psychoanalýzy, kterou jako léčebnou metodu využíval jeho učitel a přítel Sigmund Freud, formuloval na základě svého zkoumání a práce lékaře a psychoterapeuta svou vlastní teorii, na níž založil tzv. analytickou psychologii. Zkušenost ho přivedla k přesvědčení, že svět duše je stejně skutečný jako ten hmotný a že kromě prožitků v bdělém stavu může člověk využít i nevědomé elementy, jako jsou sny či archetypální obsahy mýtů. Toto poznání je pak možné využít nejen k léčení nemocí duše, ale také k neméně důležitému procesu, kterým je sebepoznání a osobní rozvoj.

TAO A ČÍNSKÁ MEDICÍNA

Přednáška

Tradiční čínská medicína na základě dlouhé tradice a tisíciletých zkušeností vychází z odlišného filozofického základu: Nebojuje s nemocí, ale snaží se navrátit do našeho těla harmonii, které my říkáme zdraví. Zdraví je tedy chápáno jako kvalita, kterou je možné si udržet nebo ji navrátit. Nemoc je, dle tohoto pojetí, způsobena nerovnováhou přírodních protikladů – polarit jin a jang, a zdraví je ekvivalentem filozofického termínu Tao. Na přednášce toto filozofické pojetí hlouběji prozkoumáme a zároveň se pokusíme odhalit, jak můžeme pozitivními změnami vlastního myšlení a citění napomoci k tomu, abychom si stav zdraví neboli harmonie udrželi.

PRAKTICKÁ RÉTORIKA

Kurz

Rétorika jako umění krásného a dobrého vyjadřování, jehož kořeny nacházíme v antice. Současné příručky prezentačních a komunikačních dovedností stále vycházejí z klasických rad Aristotela či Quintiliana nebo popisují dovednosti rétora velmi podobné rolím, jež vymezil už Cicero. Ale na rozdíl od dnešní doby, která někdy upřednostňuje krásnou formu, tito autoři kladli velký důraz rovněž na kvalitní obsah, hluboké myšlenky i morální étos samotného řečníka.